

جلوگیری از ساخت منازل در مسیر رودخانه‌ها و آب‌روها
محمد کریمی، استاندار سیستان و بلوچستان، با توجه به بارش‌های رگباری و سنگین در این مناطق باید همه ساخت و سازها کارشناسی دقیق و از احداث منازل در مسیر رودخانه‌ها و آب‌روها جلوگیری شود.

کوتاه‌تر از گزارش

در خواست از آفرو دسواران برای کمک

با گذشت یک هفته از وقوع سیل در جنوب سیستان و بلوچستان، امداد رسانی جمعیت هلال احمر با ۲۱ بالگرد و ۱۵۰۰ نیروی عملیاتی ادامه دارد.

مدیرعامل جمعیت هلال احمر سیستان و بلوچستان به همشهری می‌گوید که آب گرفتگی خانه‌های روستایی، قطع برق و کمبود آب آشامیدنی و رسیدگی به وضعیت بیماران از مهم‌ترین مشکلات پیش‌روی افراد آسیب‌دیده از سیل است. حالا با همکاری نیروهای امدادی ۱۵ استان و ۲ بالگرد، خدمات‌رسانی بهتر شده است.

سیدمحمد مهدی سجادی درباره امداد رسانی ۲ بالگرد امداد و نجات توضیح می‌دهد: «یکشنبه (۱۳ اسفند) بالگردهای هلال احمر با ۵ مسورت پرواز به افرادی که در روستاهای محاصره شده در آب گرفتار بودند، امداد رسانی کردند. بیشترین امداد رسانی هم توسط ارقام خوراکی، پتو، موکت و بسته‌های بهداشتی بود».

سجادی درباره تامین آب آشامیدنی برای آسیب‌دیدگان از سیل نیز می‌گوید: «بسته‌های آب معدنی نیز توزیع می‌شود؛ زیرا خانواده‌ها معمولاً آب آشامیدنی را از هوتک‌ها جمع‌آوری می‌کردند و حالا آب هوتک‌ها در و در برخی موارد گل‌آلود شده‌است. با درست شدن شبکه برق روستایی، بمب‌های آب نیز به مدار وارد و مشکل آب رفع می‌شود».

مدیرعامل جمعیت هلال احمر سیستان و بلوچستان ادامه می‌دهد: «۱۵۰ تیم امدادی از خراسان جنوبی، کرمان، بوشهر، یزد و خراسان شمالی برای امداد رسانی به مناطق آسیب‌دیده از سیل آمده‌اند».

گروه‌های جهادی دست خالی اند

حضور گروه‌های مردمی و جهادی از استان‌های دیگر در جنوب سیستان هر چند ماه دلگرمی است، اما حائز نکته مهمی است که سجادی اینطور به آن اشاره می‌کند: «نیروهای جهادی دست خالی می‌آیند و به دنبال کار پدید هستند. در این شرایط نیازی به کار پدید نیست و لازم است نیروهای جهادی با هماهنگی و داشتن تجهیزات مناسب راهی منطقه شوند». سجادی در پاسخ به این پرسش که خبر کمبود بنزین برای خودروهای امدادی به گوش می‌رسد نیز می‌گوید: «بنزین برای خودروهای امدادی استان و همچنین همه نیروهای هلال احمر که از استان‌های دیگر آمده‌اند، تامین شده است». روزهای نخست سیل که سطح آب بالاتر بود، قایق‌های صیادی محلی نجات‌بخش شدند و برای توزیع اقلام امدادی و جابه‌جایی افراد آسیب‌دیده از سیل به میدان آمدند. حالا با فروکش کردن سطح آب، سجادی از آفرو دسواران می‌خواهد با خودروی خود برای کمک‌رسانی داوطلب شوند. او ادامه می‌دهد: «از آنجا که ۱۶ شهرستان در جنوب استان در گیر سیل و همگی صعب‌العبور هستند، حتی با فروکش کردن سطح آب با خودروهای معمولی تردد امکان پذیر نیست».

فعالیت سفیران روانی و اجتماعی

با ساماندهی امداد رسانی به مناطق آسیب‌دیده از سیل در جنوب سیستان و بلوچستان، گروه سحر (سفیران حمایت روانی و اجتماعی) هلال احمر استان نیز فعالیت خود را آغاز کرده است. سجادی در این باره می‌گوید: «پچه‌هایی که در چادرهای اسکان اضطراری هستند، با حضور تیم سحر، بازی گروهی و کتابخوانی می‌کنند؛ فعالیت‌هایی که باعث می‌شود حال و هوای بهتری داشته باشند. اسباب بازی در اختیار بچه‌ها قرار می‌گیرد و ساعات شادی را می‌گذرانند».

بودجه بعد از دستوره‌های ویژه

ضمن بازدید مسئولان کشوری از جنوب سیستان و صدور دستورهای ویژه در روز شنبه (۱۲ اسفند)، در امداد رسانی هم تسریع شده است. سجادی این را تأیید می‌کند و می‌گوید: «بعد از بازدید وزیر و مدیر بحران کشور، خودروهای سنگین از جمله کامیونت برای رسیدگی به وضعیت روستاهای محاصره‌شده در آب اختصاص داده شد».

همچنین بودجه‌ای برای تامین برق و آب آشامیدنی در نظر گرفته شده است. ۵۰۰ نیروی عملیاتی در قالب ۲۸۹ تیم و با استفاده از ۲۲۹ دستگاه خودروی امدادی در حال خدمات‌رسانی به مناطق حادثه‌دیده نیکشهر، کنارک، خاش، سیب و سوران، فونج، ایرانشهر، میرجاوه، دلگان، سراوان، زاهدان، نیمروز، سراپاز، مهرستان و چابهار هستند. در این یک هفته، ۱ هزار بسته غذایی، ۵۰۰ دستگاه چادر امدادی، ۲۲۹ تخته موکت، ۲۵۴۴ تخته پتو، ۲۲۹ کیلوگرم نایلون و تعدادی کتسرو و بسته‌های بهداشتی توزیع شده است. برای ۲ هزار و ۱۷۷ نفر نیز امکان اسکان اضطراری فراهم شده است.

بازسازی واحدهای خسارت دیده به‌زودی آغاز می‌شود
حجت‌الاسلام والمسلمین حسین روحانی‌نژاد، نماینده ولی فقیه در بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، تلاش می‌شود در کوتاه‌ترین زمان واحدهای خسارت دیده ساخته شود تا مردم بتوانند در منازل خود اسکان داشته باشند.

روایت خبرنگار همشهری از مناطق سیل‌زده

مردم سیل زده تنها نیستند

گزارش میدانی از روستاهای گرفتار در سیل در تلاقی ۲ رودخانه بزرگ استان سیستان و بلوچستان

سیستان و بلوچستان

گزارش گروه ایرانشهر

بهار و تابستان که شروع می‌شود، داد شمال نشین‌های استان از گرد و خاک به هوا می‌رود. پاییز و زمستان نوبت جنوبی‌هاست که از بارش‌های سیل آسود دست به آسمان بلند کنند. حالا هم که یک هفته است میان باران و سیلاب گل‌ولای اسیرند، یک جمله توی ذهن همه‌شان جا خوش کرده، «باران بیاید یا نیاید، گرفتاریم». می‌گویند ۲ هزار ۲۰ روستا گرفتار سیل شده‌اند، اما از میان همه آنها شاید اوضاع ۲۰ روستا در تلاقی ۲ رودخانه بزرگ استان یعنی کاجو و سراپاز سخت‌تر باشد؛ روستاهایی در منطقه دلگان‌ها، سیتارها، سندها و کلانی‌ها با جمعیتی حدود ۱۰ هزار نفر.

دشتیاری کجاست؟

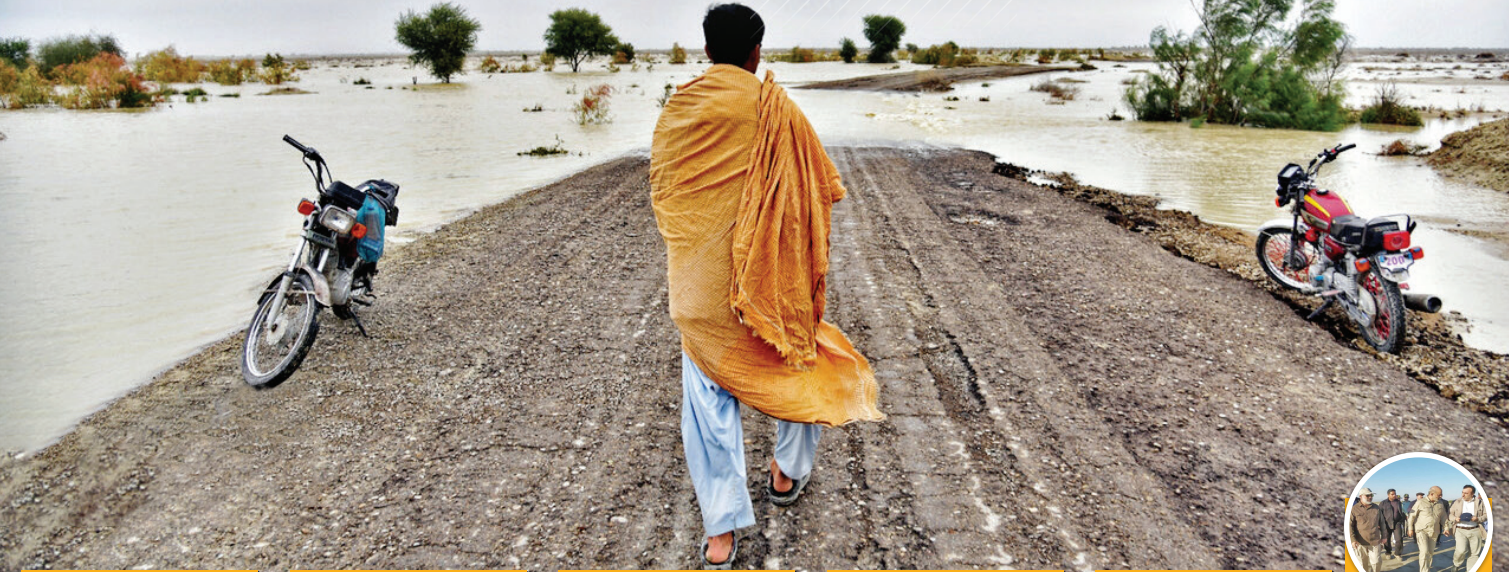
منطقه بزرگ دشتیاری با بیش از ۲۰۰ هزار نفر جمعیت بخش‌هایی از شهرستان را شامل می‌شود؛ بخش پلان و پیرسهراب از شهرستان چابهار، تلنگ در شهرستان قصرقند و همچنین کل شهرستان دشتیاری. دشتیاری در پایین‌دست ۲ سد بزرگ سیستان و بلوچستان یعنی زیردان و پیشین است. علاوه بر آن، تلاقی ۲ رودخانه بزرگ باهوکلات-سراپاز و کاجو به منطقه‌ای از دشتیاری شامل دلگان‌ها، سیتارها، سندها و کلانی‌ها با حدود ۳۰ روستا و ۱۰ هزار نفر جمعیت می‌رسد تا در هر بارندگی و سیل بیشترین خسارت را متحمل شوند. انطور که اهالی می‌گویند حالا هم مانند سیل سال ۱۳۹۸ مهم‌ترین مشکل مربوط به همین روستاهاست که شش‌ممن روز محاصره در آب را سسیری می‌کنند. یکی از فعالان اجتماعی و رسانه‌های محلی منطقه، دشتیاری را سیل‌خیز توصیف‌اما تأکید می‌کند که مردم این منطقه کشاورز هستند و به همین دلیل نمی‌توانند از منطقه مهاجرت کنند. با این حال افسانگه‌ها می‌گویند خانه‌هایشان را روی تپه می‌سازند که با هر بار بارندگی، بالا آمدن آب رودخانه و بروز سیلاب خراب نشوند، اما این، کافی نیست و هر بار که باران شدید می‌شود راه‌های روستایی چند روزی مسدود می‌شوند و زمین‌های کشاورزی زیر آب می‌روند. منصور کریم‌دادی سیل ۱۳۹۸ را یادآوری می‌کند و سیل‌هایی که در همه سال‌های گذشته تکرار شده‌اند و هر بار چند روزی روستاها را در محاصره آب قرار می‌دهد؛ در این شرایط تنها راه چاره امداد هوایی است.

خانه‌هایمان خسارت زیادی ندید

خاطره سیل ۱۳۹۸ بار دیگر در دشتیاری تکرار شده و امروز، شش‌ممن روزی است که اهالی منطقه راهی برای تردد ندارند، هرچند این یادآوری یک خاطره خوب هم دارد و آن بازسازی خانه‌های روستایی است. اهالی می‌گویند خانه‌هایی که بعد از سیل ۱۳۹۸ ساخته یا مقاوم‌سازی شد این بار خسارت زیادی ندیدند و حداقل خیالی خیلی از مردم از این بابت راحت است. کریم‌دادی این موضوع را به نقل از اهالی مطرح می‌کند و توضیح می‌دهد که بنیاد مسکن انقلاب اسلامی کار بازسازی خانه‌های روستایی را بعد از سیل ۱۳۹۸ برعهده گرفت و انصافاً مردم از این ساخت‌وسازها راضی‌اند؛ این خانه‌ها در سیل چند روز گذشته خرابی زیادی نداشتند. اما با این همه مشکلات مردم در ۲ حوزه دیگر یعنی راه و کشاورزی هنوز پای‌جاست. فعال رسانه‌ای و اجتماعی سیستان و بلوچستان تأکید می‌کند که غم‌خوار محاصره در آب بار دیگر نیاز مردم را به راه‌های روستایی مناسب یادآوری کرد: «حتی وقتی سیل نباشد هم مردم راه روستایی اسفانته ندارند و تنها راه دسترسی‌شان یک جاده مواصلاتی است که با روستاهای یک یا ۲ کیلومتر فاصله دارد و فاصله روستاها تا مرکز شهرستان هم ۳۰ کیلومتر می‌شود». همین نداشتن راه روستایی است که به گفته کریم‌دادی موجب شده امداد رسانی به سیل‌زدگان با تأخیر شروع شود، زیرا در برای اول بالگردی در منطقه نبود و ماشین هم امکان تردد نداشت؛ هرچند، این منطقه نزدیک ریاست و جوانان محلی با قایق‌های صیادی‌شان به دل آب زدند و روستا به روستا اهالی را به مناطق امن رساندند، اما کمک‌های هوایی و زمینی تازه از شنبه شروع شد. حالا هم آب و غذا تامین شده است و خیران حسایی پای کارند، اما اگر یکبار دیگر سیل بیاید با هم اوضاع همین است.

دستور تخلیه روستاهای در معرض خطر

محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری گفت: با توجه به پیش‌بینی‌های جدید برای بارش در روزهای آینده، آمادگی همه دستگاه‌های اجرایی و امدادی و استان‌های معین در دستور کار باشد. تخلیه روستاهای در معرض خطر و پیشگیری از هرگونه تلفات جانی ضروری است

۱ وزیر کشور در سیستان و بلوچستان

۲ باید برنامه‌ریزی برای مهار و حفظ آب داشته باشیم

۳ بل‌های سریع‌النصب باید برای منطقه پیش‌بینی شود

۴ همسخت بودن جاده و دشت یک معضل است

۵ جاده‌هایی که تخریب شده باید به سرعت ترمیم شوند

۶ توسعه سدها و بندسارها در جنوب استان ضروری است

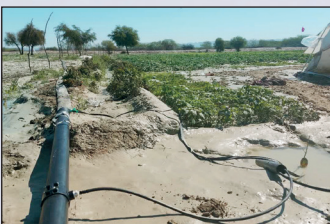
۷ باید برنامه‌ریزی برای مهار و حفظ آب داشته باشیم

۸ بل‌های سریع‌النصب باید برای منطقه پیش‌بینی شود

۹ همسخت بودن جاده و دشت یک معضل است

۱۰ جاده‌هایی که تخریب شده باید به سرعت ترمیم شوند

زمین‌های کشاورزی زیر آب رفت

نکته دیگری که اهالی مطرح می‌کنند، اوضاع بندهای کشاورزی است؛ سیلاب زمین‌های ذرت، ماش و باغی و صیفی‌های دشتیاری را زیر آب برده و همه بندها هم تخریب شده. این را رئیس شورای روستای «سندمیرتوبان» به همشهری می‌گوید و تأکید می‌کند که ۱۰۰ درصد زمین‌های کشاورزی مردم منطقه از بین رفته است

و دیگر زمینی زیر کشت باقی‌مانده است. «شهپخش بشسکار» با اشاره به فروکش سیل توضیح می‌دهد که هنوز راه‌بسته است، اما هیچ‌یک از مشکلات مانند از بین رفتن زیرساخت‌های راه و از بین رفتن زمین‌های کشاورزی به مردم آسیب نرزد؛ هر چند خسارت‌هایی در حد ۴۰ تا ۶۰ درصد هم به خانه‌ها وارد شده است. او از طرح‌های روستای ۲۲۰۰ نفری «سندمیرتوبان» یاد می‌کند و همچنین زیرسازی راه برای آسفالت که آن هم با سیل این روزها از بین رفته است. «زاهد دلگان» رئیس شورای روستای «سیتل دلگان» هم موضوع راه‌های روستایی را مطرح می‌کند و به همشهری می‌گوید که همه راه‌های مواصلاتی و زیرسازی شده که چندبار توسط دهیاری ساخته شده بود برای سومین بار تخریب شد. اما او هم مانند بشسکار، مهم‌ترین مسئله روستای ۱۰۰ نفره‌شان را از بین رفتن محصول زمین‌های کشاورزی می‌داند در حالی که معیشت بیشتر اهالی کشاورزی و دامداری است.

ماشین‌های سنگین نداریم

علاوه بر مهم‌ترین مشکلاتی که مردم سیل‌زده بر آن تأکید می‌کنند یعنی راه و کشاورزی، نکته دیگری که در سیل اخیر به چشم آمد، کمبود ماشین‌های سنگین است. فرهاد جد‌گال از روستای «سیتل دلگان» این نکته را مطرح می‌کند و به همشهری می‌گوید که این منطقه سیل‌خیز است و در هر سیل مردم باید

چند روزی در محاصره بمانند تا آب فروکش کند و کمک‌ها برسد در حالی که اگر ماشین‌های سنگین در منطقه وجود داشت راه‌های روستایی سریع‌تر بازگشایی می‌شد تا حداقل مردم از روز دوم و سوم امکان تردد داشت. حسن جد‌گال از روستای «سیتار علی» هم موضوع بندهای کشاورزی را مطرح می‌کند که با کمک اهالی و جهاد کشاورزی بعد از سیل ۱۳۹۸ ترمیم و دوباره در سیل اخیر تخریب شد در حالی که اگر زیرساخت‌های کشاورزی هم مانند خانه‌های روستایی به‌درستی ترمیم می‌شد شاید این حجم از تخریب اتفاق نمی‌افتاد.

تلاش برای بازگشایی راه اروستا

بیشتر راه‌های روستایی که در پی وقوع سیل جنوب سیستان در بیش از ۸۰۰ روستا در ۱۶ شهرستان جنوب سیستان و بلوچستان بسته شده‌بود، با تلاش نیروهای خدماتی بازگشایی شده و فقط ۱ راه روستایی همچنان مسدود است. مدیر بحران سیستان و بلوچستان با اعلام این مطلب به همشهری می‌گوید: «نیروهای خدماتی در تلاشند تا راه این ۱۰ روستا در شهرستان دشتیاری و همچنین بخش‌های پیرسهراب و پلان به‌زودی بازگشایی شود».

مجید محبی می‌افزاید: «مهم‌ترین مشکل در شرایط فعلی برای افراد آسیب‌دیده از سیل، تامین آب آشامیدنی است که در تلاش هستیم تا ۴۸ ساعت آینده این مشکل رفع شود». علاوه بر مسدود شدن راه‌های روستایی بر اثر بارندگی اخیر، برزش کوه در محور گلشن به سراوان سبب مسدود شدن این محور شده بود که با تلاش راهداران، علاوه بر بازگشایی این محور به بیش از ۲۰ خودروی گرفتار در سیلاب این منطقه امداد رسانی شد و ۴۰ نفر نیز از خودروهایشان در سیلاب گیر افتاده بود، نجات پیدا کردند.

علاوه بر مشکلاتی که مردم سیل‌زده بر آن تأکید می‌کنند یعنی راه و کشاورزی، نکته دیگری که در سیل اخیر به چشم آمد، کمبود ماشین‌های سنگین است

پیکری

بیشترین خسارت در حوزه کشاورزی، راه و مسکن

بیشترین خسارت سیل جنوب سیستان و بلوچستان به زیرساخت‌های بخش کشاورزی، ابنیه و راه‌ها و خانه‌های روستایی وارد شده است.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان درباره خسارت سیل در بخش کشاورزی به همشهری می‌گوید: «عمده خسارات وارد شده به بخش کشاورزی در زراعت، دشتیاری، چابهار، قصرقند، نیکشهر، کنارک، راسک، فونج، سراپاز، سیب و سوران مهرستان است و طبق برآوردها ۱۸۹۹۳ هکتار از اراضی زراعی آبی و ۱۹۲۳ هکتار اراضی باغی خسارت دیده‌اند».

انطور که سیدمحمد رضا سیدحسینی توضیح می‌دهد ۳۲۱ واحد گلخانه، ۳۰۰ واحد دامداری روستایی و عشایری، ۴۵۴۵ سبک و سنگین، ۱۵۰۰ کلتی زنبورعسل، ۲۷۱ چاه کشاورزی، ۵۰۰ دستگاه ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی، ۱۱۵ اقات، ۱۰۴ کیلومتر جاده بین مزارع و جاده عشایری، ۶۳ کیلومتر انتقال آب با لوله و کانال، ۸۴ بندساز و سازه آبخیزداری و ۵۹ استخر ذخیره آب نیز آسیب دیده است. او تأکید می‌کند که برای تهیه نهاده دامی برای دامداران، بازسازی منابع آب و خاک و پرداخت خسارت به کشاورزان به تخصیص اعتبار فوری نیاز است.

خسارت راه و مسکن

مدیرکل راه‌داری و حمل‌ونقل جاده‌ای سیستان و بلوچستان نیز خسارت به ابنیه فنی راه‌ها، محورهای مواصلاتی و محورهای روستایی راه‌سار را ۳۰۰ میلیارد ریال اعلام می‌کند. به گفته ایسوب کرد، در اثر بارندگی‌های اخیر شاهد خسارت در محورهای مواصلاتی و روستایی شهرستان‌های سراوان، گلشن، سیب و سوران، مهرستان و بخشی از محورهای روستایی شهرستان خاش بودیم. به گفته حجت‌الاسلام حسین روحانی، مدیرکل بنیاد مسکن سیستان و بلوچستان بر اثر سیل ۲۰۰ واحد مسکونی تخریب و ۱۵۰۰ واحد مسکونی نیز نیازمند تعمیر هستند که بنیاد مسکن استان در تلاش است تا در کوتاه‌ترین زمان واحدهای خسارت‌دیده از سیل در جنوب سیستان و بلوچستان ساخته شود.

خسارت به یک قلعه

معاون میراث‌فرهنگی اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی سیستان و بلوچستان هم از وارد آمدن خسارت به قلعه حیدرآباد خاش خبر داده است.

به گفته مجتبی سعادتیان، این قلعه، در ناحیه اندود کاهگل فضای بزرگی در جهت غربی و جنوبی و ناودان‌های میان‌سرا دچار آسیب و خسارت جزیی شده است که کارشناسان در حال برآورد میزان خسارت وارد شده به این بنا هستند.

امداد

دلجویی از کودکان سیل‌زده

حادثه که از راه می‌رسد، فرقی نمی‌کند سیل باشد یا زلزله؛ کودکان به گوشه‌های می‌خزند، زیر چادر مادر پناه می‌گیرند و از همان گوشه کنار به صحنه‌های ناخوشی چشم می‌دوزند که پیش چشم‌شان اتفاق می‌افتد؛ به دفتر و کتابی که در سیل خیس خورد یا غروبسگی که زیر آوار رفت.

در این شرایط اما نینروهای امدادی هلال احمر اول نجات جان افراد آسیب‌دیده از سیل را پیش و دارند؛ ثابته‌های طلایی که هر تأخیری در آن به قیمت از دست‌دادن جان تمام می‌شود. شرایط اما قدری که آرام گرفت، سایه شوم بحران که رفت، نوبت دلداری‌دادن به همان بچه‌هایی است که صدایشان شنیده نشد. نوبت حضور سفیران حمایت‌های روانی و اجتماعی جمعیت هلال احمر (سحر) می‌رسد؛ امدادگرانی که با پایدارشدن نسبی شرایط سروکله‌شان پیدا می‌شود. حالا با گذشت یک هفته از سیل در جنوب سیستان و بلوچستان و پایدارشدن شرایط بحرانی سیل گروه «سحر» نیز به میدان آمده‌اند تا برای کودکان آسیب‌دیده از سیل برنامه‌های متنوع فرهنگی برای کاهش آسیب روانی و بلوچستان در توضیح اقدامات این گروه می‌گوید: «تیم سحر سازمان جوانان هلال احمر برای کاهش آسیب‌های روانی پس از بلاها به‌منظور انجام حمایت روانی، اجتماعی و فرهنگی از افراد آسیب‌دیده ناشی از بحران وارد مناطق آسیب‌دیده می‌شود. از یکشنبه (۱۳ اسفند) بعد از اعلام نیاز ۲ تیم سحر از کرمان راهی سیستان و بلوچستان شدند. ۴ تیم شامل ۱۲ نفر نیز از زاهدان راهی دشتیاری هستند. فعالیت گروه سحر از دوشنبه (۱۴ اسفند) شکل جدی به‌خود می‌گیرد». سمیرا خواجه‌افزود: «با پایدارشدن شرایط منطقه آسیب‌دیده از سیل، امکان برقراری فضای دوستدار کودک به‌معنای اجرای بازی‌های فکری، میدانی و انگیزشی برای کودکان مهیا می‌شود. علاوه بر بازی، تیم سحر کمک‌های اولیه روانشناختی برای کودکان را انجام می‌دهند». کودکان در این فضای امن و دوستانه اسباب‌بازی‌های تازه به‌دست می‌گیرند و بازی می‌کنند تا قدری از شرایط سخت بحرانی را با بازی و صحبت با روان‌شناسان گروه سحر پشت‌سر بگذارند.